

ת"פ 30775/06/21 - מדינת ישראל נגד מועאד קיים

בית המשפט המחוזי בנצרת

13 פברואר 2023

ת"פ 30775-06-21 מדינת ישראל נ' קיים

בפני
בעניין: כב' השופט חנא סבאג
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מועאד קיים

הנאשמים

גזר דין

הרקע וכתב האישום המתוקן

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום שתוקן ביום 02.02.2022, בעבירות של התפרעות שסופה נזק, עבירה לפי סעיף 157 סיפא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובעבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 275א לחוק העונשין. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי הנאשם ישלח לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו. לאחר קבלת התסקיר יטענו הצדדים לעונש באופן חופשי.

2. על פי עובדות האישום המתוקן, האירועים שתוארו בו התרחשו בעיצומו של מבצע "שומר החומות", במהלך הלילות שבין התאריכים 10.05.2021 ל- 11.05.2021 (להלן: הלילה הראשון) ובין התאריכים 12.05.2021 ל- 13.05.2021 (להלן: הלילה השני), עת התעורר גל התפרעויות חמורות על רקע לאומני- גזעני ברחבי הארץ. במהלך אותם שני לילות, נאסף קהל של עשרות אנשים סמוך לנקודת המשטרה בכפר עוזייר, וניסה לפגוע בנקודת המשטרה ובשוטרים אשר הגיעו למקום, בין היתר, באמצעות ניסיון להצית את תחנת המשטרה, ירי של זיקוקין, השלכת בקבוקי תבערה לעבר נקודת המשטרה, השלכת אבנים לעבר שוטרים ולכיוון הנקודה, לרבות אבנים משתלבות אשר פורקו מהמדרכה הסמוכה ושריפת צמיגים סמוך לדלת נקודת המשטרה ועל גבי הכביש.

הנאשם נכח והשתתף בהתפרעויות - בלילה הראשון הבעיר צמיג בכך שגלגלו לעבר מערום צמיגים בוער, עוד הוא יידה אבנים לעבר שוטרים שהגיעו למקום לפיזור ההתפרעות. במהלך הלילה הראשון, בניסיון להצית את נקודת המשטרה, הוצתה דלת הכניסה ונגרם לה נזק. במהלך הלילה השני, המשיך הנאשם והצטרף להתפרעות לאחר שהמתפרעים החלו בהצתת נקודת המשטרה, המתפרעים הציתו את נקודת המשטרה שנשרפה כליל וגרמו לה נזק רב.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן שנערך ביום 27.05.2022, עולה כי הנאשם בן 22, רווק, טרם מעצרו עבד בתחזוקת צוללות בבסיס חיל הים בחיפה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. משפחתו מונה שישה אחים ואחיות, תוארה כמשפחה יציבה ותומכת, אביו בעל נגריה עצמאית, אימו עקרת בית, הנאשם תיאר קשר של כבוד והערכה להוריו.

התסקיר ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי וזוהי מעורבותו הראשונה בפלילים. הנאשם תיאר בפני עורך התסקיר, כי במהלך האירועים מושא כתב האישום, הבחין בהתקהלות תושבים מתפרעים מול תחנת המשטרה. על רק התלהטות הרוחות, נגרר אחר צעירים שנכחו במקום ונהג כמותם, הכל מתוך תחושת שייכות לכפר ועל מנת להרגיש חלק מהם, וזאת ללא שקדם לאירוע תכנון או תפיסת עולם גזענית.

שירות המבחן התרשם כי נסיבות העבירה לא קשורות לעמדות פוליטיות או אידאולוגיות והנאשם נעדר דפוסים עבריינים ואלימים. יחד עם זאת, צוין כי לקיחת האחריות נעשתה ממניעים פורמאליים ולא מתוך חיבור רגשי. התסקיר העריך כי קיים סיכון בינוני להישנות ונמנע מהמלצה טיפולית. הערכת שירות המבחן היא כי הטלת ענישה הרתעתית מוחשית עשויה לחדד עבורו את מחיר הישנותן של עבירות דומות.

4. בעניינו של הנאשם הוגשו עוד 2 תסקירים משלימים, האחד מיום 13.07.2022; השני, ביום 18.10.2022, שניהם נערכו על מנת לבחון נתיב טיפולי בעניינו של הנאשם. בשל רשימת המתנה ארוכה ההליך הטיפולי התעכב, כאשר בתקופת הדחייה, במהלך שיחה טלפונית עם הנאשם, הוא הביע נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית אך אביו, הביע התנגדות להשתלבות הנאשם בהליך הטיפולי משהבין כי ההליך כרוך בדחיה נוספת.

5. תסקיר משלים וסופי הוגש ביום 16.01.2023. מתסקיר זה עולה כי ביום 07.11.2022 שולב הנאשם בקבוצה ייעודית העוסקת בצעירים עוברי חוק והשתתף בתשעה מפגשים. במהלך המפגשים הנאשם הצליח להביא את קשייו בתהליך קבלת החלטות באופן עצמאי והצליח להתבונן בביקורתיות על כשלו. הנאשם ביטא נכונות להמשיך באפיק הטיפול. התסקיר ציין כי הנאשם הגביר את מידת אחריותו והצליח להבין את חומרת מעשיו, לפיכך, ולאור התרשמות שירות המבחן מיכולתו להשתלב ולהתגייס להליך טיפולי, הומלץ על צו מבחן למשך שנה במהלכו ימשיך ליטול חלק במפגשים הטיפוליים. עוד הומלץ על הטלת ענישה חינוכית מוחשית בדמות צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות.

טיעוני הצדדים לעונש

6. תחילה עמדה המאשימה על עובדות כתב האישום בו הורשע הנאשם, על הערכים המוגנים ועל מידת הפגיעה בהם. לטענתה, מעשיו של הנאשם, כחוליה ברצף התפרעויות אשר פגעו בסדר הציבורי ובשלום הציבור, יצרו סיכון גם בקריאת תיגר על ריבונות המדינה ושלטון החוק, זאת בדמות הצתה של נקודת משטרה ופגיעה בנציגי החוק אשר עושים

עבודתם למען שמירת הסדר הציבורי.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי למעשים קדם תכנון, שכן הנאשם הגיע לאזור ההתפרעויות בשתי הזדמנויות שונות, תוך ידיעה כי הוא מגיע להתקהלות אלימה ומבקש ליטול בה חלק פעיל. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה אינו מתמצה רק במעשיו האקטיביים כגון הבערת הצמיג, אלא גם מתרומתו הישירה לאירוע בכך שחבר למתפרעים במטרה משותפת. הנזק שנגרם מהעבירות הינו משמעותי, נקודת המשטרה הוצתה כליל ופוטנציאל הנזק הוא עצום ומסכן חיי אדם. בנוסף, האירוע התרחש בעיצומה של מערכה צבאית בין מדינת ישראל לארגון הטרור "חמאס".

המאשימה הפנתה לפסקי דין המלמדים לטעמה על מדיניות הענישה, וטענה כי מתחם העונש ההולם **נע בין 12-36 חודשי מאסר בפועל**.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה המאשימה לעובדה כי הנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי יקר, מאידך, אין כל אינדיקציות כי העונש יפגע בנאשם או בבני משפחתו מעבר לפגיעה אינהרנטית; כי הנאשם נקט במאמצים לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה; או כי קיימת תרומה לחברה או נסיבות חיים קשות שהיתה להן השפעה על ביצוע העבירות.

המאשימה סבורה כי יש לדחות את מסקנותיו של תסקיר שירות המבחן בעניין ענישה בדמות שירות לתועלת הציבור. לטעמיה, מהתסקיר עצמו לא עולה כי הנאשם השתקם ואין בהתרשמותו כי הנאשם יכול להתגייס להליך טיפולי, על מנת לסטות ממתחם העונש ההולם הכולל מאסר בפועל. כן הפנתה המאשימה לעובדה כי התסקיר הסופי, לא התייחס לרמת הסיכון להישנות, הערכה שהוגדרה בעבר כבינונית.

מכל האמור לעיל, ונוכח שיקולי הרתעת היחיד והרבים, מבקשת המאשימה למקם את הנאשם "קרוב למרכז" מתחם הענישה. עוד היא מבקשת להטיל מאסר מותנה לתקופה מקסימאלית ותשלום קנס משמעותי.

7. הסנגור בתורו טען, כי חלקו של הנאשם באירועים הינו מינורי. בלילה הראשון גלגל הנאשם צמיג לעבר מערום צמיגים, אין אינדיקציה לקרבה בין מערום זה לבין נקודת המשטרה שהוצתה. כן לא ברור כמה אבנים יידה הנאשם ומאיזה מרחק. הסנגור הפנה לעונשם של שני שותפים להתפרעות: עדי תביעה 24 ו-24. לדבריו, עד מס' 24 נידון לשנת מאסר בהסדר סגור, כאשר חלקו באותו אירוע היה משמעותי יותר שכן הוא הביא ברכבו צמיגים רבים סמוך לנקודת המשטרה והבעירם והשתתף באופן פעיל בשני הלילות. עד מס' 25 נדון לארבע שנות מאסר אך הוא הורשע בעבירות של הצתה ומעשה טרור של הצתה. הוא הגיש פסקי דין העוסקים באירועים דומים וטען כי יש לאבחן ממקרים בהם הורשעו נאשמים בפשעי שנאה על רק גזעני.

הסנגור הדגיש כי מעשיו של הנאשם לא נבעו ממניע אידאולוגי, פוליטי או גזעני, בדומה למעורבים אחרים באירועים האלימים במהלך אותה התקופה, אלא בוצעו על רקע של חוסר בשלות אישיותיות ונטייה להיגרר אחר הרוב.

לטעמיו, למעשים לא קדם תכנון.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ציין הסנגור כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה במעשים וחסך הליך שיפוטי. הודאתו המידית מעידה על חרטה כנה, מאז פטוריו מעבודתו בבסיס חיל הים, הנאשם עובד בנגריית אביו ומשמש בה נדבך חשוב. נוכח כל אלה ובהצטרף לתסקיר שירות המבחן, מבקש הסנגור לחרוג לקולא ממתחם הענישה משיקולי שיקום ולהטיל על הנאשם ענישה חינוכית ממשית בדמות שירות לתועלת הציבור.

דבר הנאשם

8. הנאשם התנצל והתחרט על התנהגותו. טען כי למד לקח ואם ייתקל שוב בבעיה ישנה דרכיו.

דיון והכרעה

9. מאחר שהאירועים מושא כתב האישום התרחשו בסמיכות אחד לשני, ונשאו אופי התנהגותי דומה של התפרעות אלימה, מדובר בארוע אחד בגינו יקבע מתחם ענישה אחד.

קביעת מתחם עונש הולם

10. הערכים החברתיים המוגנים בקביעת האיסור בביצוע עבירות מסוג זה בהן הורשע הנאשם, הם ערכי שלמות גופם ורכושם של אזרחי המדינה ושמירת הסדר על כנו. חומרת עבירות אלו נעוצה בכך שלצד אותה סכנה לגוף ולרכוש, מעשים אלו זורים אימה וחרדה בציבור, ומערערים את יסודות שלטון החוק וגורמי האכיפה. בפסיקת בית המשפט העליון נקבע כי נדרשת ענישה ראויה ומרתיעה כלפי מעשה התפרעות המצטרף לגל התפרעויות אלימות ששוטף את רחובות ישראל בתקופה ביטחונית מתוחה, תוך שהמתפרעים מקשים על כוחות הביטחון להשיב את הסדר האזרחי והציבורי על כנו (ראה: ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד, פסקה 10 (24.2.2022) (להלן: עניין אסווד)).

על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המונים נאמר:

"התפרעויות של המונים בכלל ועל רקע לאומני בפרט, צריכות לזכות לתגובה עונשית קשה וכואבת, יהיה מוצאם של המתפרעים אשר יהיה. כך נוהגת מדינת חוק, וכך זכאים לצפות כל הבאים בשעריו של בית המשפט" (ע"פ 2285/05 מדינת ישראל נ' חמד, פסקה 7 (5.12.2005)).

על הפגיעה בנציגי שלטון החוק נאמר:

"חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה בנציגי החוק וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. כאמור, אל מול אלימות שכזו המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית, יש לנקוט בענישה מרתיעה מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 6642/09 מדינת ישראל נ' גביש (30.12.2009)).

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

11. לחומרה יש להדגיש את מימד התכנון שקדם לביצוע המעשים. הנאשם בחר להצטרף, לשני אירועים נבדלים, בפער של יומיים, אירועים שניתן היה לנתקם האחד מהשני, והצטרף לעבר המון שיצר גל של אלימות והרס. הנאשם לא נהג בפסיביות אלא נטל צמיג וגלגלו למערום צמיגים דולקים, וכן ידה אבנים באנשי כוחות הביטחון. מעבר לחומרה האינהרנטית הנוגעת לעבירות התפרעות, קיימת חומרה יתרה בהתפרעות המכוונת לנקודה משטרתית, התפרעות אשר מעידה על תעוזה ונקודת מוצא מתריסה כנגד הסדר הציבורי ונציגיו.

בהתייחס לנזקים, יצוין כי הנזק הפוטנציאלי מביצוע העבירות הוא משמעותי, וכזה שיכול היה בנסיבות מסוימות אף לקפח חיי אדם. בפועל, כפי שציינתי לעיל, הנזק הקונקרטי שנגרם לתחנה הוא משמעותי וקשה, היא נשרפה כליל תוך שנגרם נזק רב לרכוש ציבורי.

מדיניות הענישה

12. בע"פ 4324/16 חמזה נגאר נ' מדינת ישראל (31.07.2016) הורשע המערער בעבירות של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, התפרעות וידוי אבן לעבר כלי תחבורה. בית המשפט המחוזי גזר עליו **28 חודשי מאסר בפועל**. בהתאם לאישום הראשון השתתף הנאשם בהפרות סדר בשכונת ראס אל עמוד בירושלים, ובמהלכן ידה אבנים לעבר שוטרים כשהוא רעול פנים. יתר המתפרעים חסמו את הכביש והשליכו אף הם אבנים וכן גם בקבוקי תבערה. בהתאם לאישום השני, השתתף הנאשם יחד עם אחרים בהפרות סדר בשכונת ראס אל עמוד בירושלים, ידה אבנים לעבר רכב כוחות הביטחון וכוחות אחרים שנעו באזור. המדובר בנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי אולם שירות המבחן התרשם כי קיים סיכוי בינוני עד גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש.

13. בת"פ (נצרת) 43176-05-21 מדינת ישראל נ' ויסאם לואבנה (30.12.2021), הנאשם הודה והורשע ביצוע עבירות של ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, התפרעות והמשך התפרעות לאחר הוראת התפזרות. גם אירוע זה התרחש במהלך מבצע "שומר החומות", במהלכו, הנאשם השתתף בהתפרעות בכיכר שיהאב א-דין ונע יחד עם מתפרעים נוספים לכיוון תחנת המשטרה בנצרת. המתפרעים ידו אבנים לעבר שוטרים שעמדו בסמוך לתחנת המשטרה. בהמשך ברחו לכיוון בית העלמין המוסלמי בנצרת, המשיכו ליידות אבנים לעבר השוטרים שהיו במקום, הציתו פחי אשפה ומשטחים על הכביש. הנאשם נעמד ליד חומת בית העלמין והעביר לידי המתפרעים אבנים גדולות כדי שישליכו אותן לעבר כוחות הביטחון שהיו במקום, הוא עצמו אף השליך שלוש אבנים בגודל כף יד לעבר השוטרים. בית המשפט קבע כי

מתחם הענישה נע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל וגזר את עונשו של הנאשם ל- **24 חודשי מאסר**, נוכח עברו הפלילי המכביד (תשע הרשעות קודמות בעבירות שונות).

14. בעניין אסווד, החמיר בית המשפט העליון בעונשו של מעורב באירועי ההתפרעות במבצע שומר חומות. באותו מקרה, הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע גזעני, הסגת גבול כדי לעבור עבירה ממניע גזעני, היזק בזדון ממניע גזעני והתפרעות. בית המשפט העליון עמד על חומרת מעשיו של אותו נאשם, שהשתתף בהתפרעויות בעיר עכו וגרם נזק למלון בעיר עכו, מלון שהוצת בהמשך ע"י מתפרעים הצתה שהובילה למותו של אחד האורחים. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 12 חודשי מאסר, ואילו בית המשפט העליון החמיר בעונש והעמידו על **22 חודשי מאסר**. יצוין כי בעניין זה דובר על הרשעה בעבירות ממניע גזעני, מניע המהווה נסיבה מחמירה שבכוחה להכפיל את עונשו של מבצע העבירה (סעיף 144 ולחוק העונשין).

15. בעפ"ג (חי') 26952-04-22 מדינת ישראל נ' נדים אנטקלי (9.5.2022), הורשע הנאשם בשלוש עבירות של התפרעות, ושלוש עבירות של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות. הנאשם נטל חלק במספר מוקדי התפרעות בעיר עכו, בהם יידה אבנים לעבר שוטרים (יחד עם אחרים). בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 8 חודשי מאסר ל- 24 חודשי מאסר, והטיל עונש של 8 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי בחיפה קיבל את ערעור המדינה, וקבע כי באירוע מהסוג דנא יש מקום לקביעת מתחם חמור יותר נוכח שיקולי הרתעת היחיד והרבים, והעמיד את עונשו של הנאשם על **14 חודשי מאסר**.

16. עיינתי גם בפסיקה שהגיש הסנגור בעניינו של שותף נוסף באירועים האלימים בהם הורשע הנאשם. בת"פ 23286-06-21 מדינת ישראל נ' עומר (28.02.2022), הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון עם עונש סגור בעבירות של התפרעות שסופה נזק והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות. במקרה זה הנאשם הביא ברכבו צמיגים רבים והבעירם סמוך לתחנת המשטרה יחד עם אחרים ואף יידה אבנים לעבר שוטרים. בית המשפט כיבד את הסדר הטיעון וגזר על הנאשם עונש מאסר בן **12 חודשים**.

בסיכום אלה, סבורני כי מתחם הענישה ההולם את מעשי הנאשם נע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים כגון מאסר מותנה וקנס.

קביעת העונש בתוך המתחם

17. תחילה יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו, לקיחת האחריות וההיסכון בזמן ציבורי. כן יש לזקוף לזכותו את העובדה כי זוהי מעורבותו הראשונה בפלילים, את גילו הצעיר ואת החרטה שהביע בפני, חרטה שבאה לידי ביטוי גם בתסקיר שירות המבחן שנערך לאחר סיומו של ההליך הטיפולי בעניינו.

לחובת הנאשם יש לזקוף את האמור בתסקיר הראשון, לפיו מידת המסוכנות הנשקפת ממנו היא בינונית, כאשר

התסקיר הסופי לא התייחס לרמת הסיכון להישנות. נסיבה נוספת שמצאתי לתת לה משקל מסוים לחומרה היא האינטרס הציבורי, המחייב הרתעת היחיד והרבים, נוכח המציאות הקשה שיצר גל אירועי האלימות באותה התקופה, גל אשר כוון לא רק כנגד אזרחי המדינה, אלא גם על יסודות ריבונותה. לאינטרס ההרתעה והגמול, במקרה מעין זה, יינתן משקל רב יותר מזה הניתן לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

18. בסיכומי של עניין, איני מוצא להיענות להמלצת שירות המבחן לענישה בדמות שירות לתועלת הציבור. מעבר לעובדה שתסקיר שירות המבחן, על אף הערכת מקצועיותו הרבה, מהווה המלצה בלבד ובית המשפט רשאי להפעיל את שיקול דעתו בהתחשב בכלל האינטרסים העומדים לפניו (ראה: ע"פ 2032/15 ממנ' מדינת ישראל, פסקה 22 (11.8.2015)), הרי שפסיקת בית המשפט העליון מצביעה בבירור על החמרת ענישה עם מבצעי עבירות אלימות באירועי שומר החומות, מגמה שאינה דרה בכפיפה אחת עם ההמלצה לחריגה ממתחם הענישה (ראה לעניין זה, עניין אסווד הנ"ל; ע"פ 292-22 מדינת ישראל נ' מוחמד חליל (29.05.2022); עפ 4585/22 מדינת ישראל נ' ספואן אבואל ערדאת (25.07.2022)). זאת ועוד, תסקיר שירות המבחן אינו מלמד כלל כי הנאשם השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שישתקם, מה שאינו מאפשר סטיה ממתחם העונש שנקבע.

לאור האמור סבורני כי אין מקום לסטות מן המתחם, אולם נוכח כלל השיקולים שצויינו, לרבות העונש שהוטל על מעורב נוסף, כמפורט לעיל, יש למקם את עונשו של הנאשם **בשליש התחתון של המתחם**.

סיכום

- א. אני מטיל על הנאשם מאסר בפועל של 14 חודשים, בניכוי ימי מעצרו החל מיום 26.05.2021 ועד ליום 27.07.2021;
- ב. אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 10 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע;
- ג. אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 5 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון;
- ד. אני מטיל על הנאשם קנס בסך של 5,000 ש"ח או 50 ימי מאסר תחתיו. הקנס ישולם תוך 90 יום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון

ניתן היום, כ"ב שבט תשפ"ג, 13 פברואר 2023.